

Številka: Up-486/05-15

Datum: 17. 5. 2007

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi A. A. iz Ž. na seji 17. maja 2007

o d l o č i l o:

1. Sklep Višjega sodišča v Kopru št. II Cp 563/2004 z dne 15. 3. 2005 in 3. točka izreka sklepa Okrajnega sodišča v Piranu št. In 2003/00104 z dne 13. 12. 2004 se razveljavita.

2. Zadeva se v tem delu vrne Okrajnemu sodišču v Piranu v novo odločanje.

3. Nasprotni udeleženec iz izvršbe sam nosi stroške postopka z ustavno pritožbo.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. V izvršilnem postopku je sodišče prve stopnje zavrnilo pritožnikov ugovor (tretjega), ker je upnik ugovoru nasprotoval. Hkrati je zavrnilo tudi pritožnikov predlog za odlog izvršbe z utemeljitvijo, da pritožnik ni opredelil niti pojasnil zatrjevane nenadomestljive škode, ki naj bi mu nastala z izvršbo. Pritožnik je zoper prvostopenjsko odločitev o zavrnitvi predloga za odlog izvršbe vložil pritožbo. Višje sodišče je v izpodbijanem delu potrdilo sklep sodišča prve stopnje. Pritrdilo jo prvostopenjskemu stališču, da samo dejstvo realizacije izvršbe za tretjega ne more pomeniti nenadomestljive škode, ki bi utemeljevala odlog izvršbe, temveč bi moral pritožnik pojasniti in izkazati, kakšna in kolikšna škoda bi mu nastala s takojšnjo izvršbo. Tega pa z listinskimi dokazi, ki jih je predložil, s katerimi je izkazoval le nakup nepremičnine in pridobitev lastninske pravice, pri čemer pritožnik v zemljiški knjigi še niti ni vknjižen kot lastnik, ni izkazal.

2. Pritožnik v ustavni pritožbi zatrjuje kršitev pravic iz 22., 23., 25. in 33. člena Ustave. Sodiščema očita, da svoje odločitve nista utemeljili, temveč sta predlog za odlog izvršbe zgolj pavšalno zavrnila, medtem ko se do pravno odločilnega dejstva, da se je po vložitvi predloga za odlog izvršbe tudi uspel vknjižiti kot lastnik sporne nepremičnine, nista opredelili. Poudarja, da je z vpisom lastninske pravice v zemljiški knjigi v celoti izpolnil pogoj izkazanosti obstoja zatrjevane lastninske pravice, hkrati pa je verjetno izkazal tudi, da bo s takojšnjo izvršbo utrpel nenadomestljivo škodo, saj po prodaji nepremičnine v izvršilnem postopku vzpostavitve prejšnjega stanja ne bo več mogel doseči. Teža škodljivih posledic, ki mu grozijo z izvršbo na to nepremičnino, naj bi bila po pritožnikovem mnenju bistveno večja od tistih, ki bi jih utrpel upnik, če bi do poplačila svoje terjatve prišel šele potem, ko bi se s pravnomočno sodno odločbo ugotovilo, kdo je lastnik nepremičnine. Zato meni, da sta mu bili z izpodbijanima sklepoma kršeni pravici do enakega in učinkovitega sodnega varstva pravic iz 22. in iz 23. člena Ustave. Izpodbijana sklepa sta po pritožnikovem mnenju tudi v neskladju s pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Meni, da je njegov primer podoben

primeru, ki ga je Ustavno sodišče obravnavalo v odločbi št. U-I-110/03 in Up-631/03 z dne 14. 4. 2005 (Uradni list RS, št. 46/05 in OdlUS XIV, 2).

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-486/05 z dne 20. 3. 2007 ustavno pritožbo sprejel v obravnavo. V skladu s 56. členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju: ZUstS) je Ustavno sodišče ustavno pritožbo poslalo Višjemu sodišču, ki nanjo ni odgovorilo, v skladu z 22. členom Ustave pa dolžnici in upniku v izvršilnem postopku. Na ustavno pritožbo je odgovoril nasprotni udeleženec – dedič po pok. upniku B. B., C. C. iz Z. Navaja, da je ustavna pritožba preuranjena, ker Okrajno sodišče v Piranu še ni odločilo o pritožnikovem predlogu za odlog izvršbe z dne 10. 5. 2005. Poudarja, da je pritožnik z vsemi ugovori dosegel, da izvršilni postopek »de facto« stoji. Predlaga zavrženje oziroma zavrnitev ustavne pritožbe.

4. Njegov odgovor je Ustavno sodišče v skladu z 22. členom Ustave poslalo pritožniku, ki je odgovoril, da se predlog za odlog izvršbe, na katerega se sklicuje nasprotni udeleženec iz izvršbe, nanaša na drug postopek. Vztraja pri svojem stališču, da bi sodišči z izpodbijanima sklepoma njegovemu predlogu za odlog izvršbe morali ugoditi.

B.

5. Glede na navedbe nasprotnega udeleženca o novem predlogu pritožnika za odlog izvršbe je Ustavno sodišče najprej preizkušalo, ali pritožnik še izkazuje pravni interes za obravnavano ustavno pritožbo. Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora namreč vsakdo, ki zahteva sodno varstvo svojih pravic in pravnih interesov, izkazati, da bi ugoditev njegovi zahtevi zanj pomenila določeno pravno korist (izboljšanje položaja), ki je brez tega ne bo mogel doseči. Na obstoj pravnega interesa mora Ustavno sodišče po uradni dolžnosti paziti ves čas postopka. Ustavno sodišče je na podlagi poizvedb pri Okrajnem sodišču v Piranu ugotovilo, da je pritožnik res vložil nov predlog za odlog izvršbe v istem izvršilnem postopku, vendar o tem predlogu pritožnika zaenkrat še ni bilo odločeno. Ker torej pritožnik odloga izvršbe v času odločanja Ustavnega sodišča še ni dosegel, še vedno izkazuje pravni interes za obravnavano ustavno pritožbo.

6. Izpodbijana sklepa sodišč temeljita na ugotovitvi, da pritožnik ni uspel izkazati, da bi mu z izvršbo nastala nenadomestljiva škoda v smislu prvega odstavka 73. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 51/98 in nasl. – v nadaljevanju: ZIZ), kot je veljal v času odločanja sodišč. Temeljita tudi na stališču, da zgolj izkaz obstoja pravice, ki preprečuje izvršbo (ne glede na stopnjo verjetnosti izkaza), ne more zadostovati za ugoditev predlogu za odlog izvršbe. Pritožnikovih navedb v izvršilnem postopku, da ima na predmetu izvršbe pravico, ki preprečuje izvršbo, zato sodišči nista štel za pravno odločilne. Sodišče prve stopnje se z vprašanjem obstoja pritožnikove lastninske pravice na sporni nepremičnini sploh ni ukvarjalo. Višje sodišče pa je zavzelo stališče, da z dokazovanjem lastninske pravice ni mogoče izkazati nastanka nenadomestljive škode v smislu takrat veljavnega prvega odstavka 73. člena ZIZ. Zato se je do pritožnikovih izvajanj o obstoju lastninske pravice opredelilo zgolj pavšalno.

7. Stališče, da je za ugoditev predlogu tretjega za odlog izvršbe vedno nujen izkaz nastanka nenadomestljive škode, izhaja iz prvega odstavka 73. člena ZIZ, za katerega je Ustavno sodišče ugotovilo, da je v povezavi z veljavno ureditvijo ugovora tretjega v neskladju s prvim odstavkom 23. člena Ustave, ker nesorazmerno posega v pravico tretjega do varstva njegovih pravic v izvršilnem postopku (odločba št. U-I-110/03 in Up-631/03, na katero se sklicuje pritožnik). Ustavno sodišče se glede razlogov za ugotovljeno neskladje z Ustavo v celoti sklicuje na navedeno odločbo.

8. Odločitvi sodišč v obravnavanem primeru, ki temeljita na neustavni določbi, sta neustavni iz istih razlogov in kršita pritožnikovo pravico do učinkovitega sodnega varstva.

Ustavno sodišče je zato izpodbijana sklepa razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje. Ker je Ustavno sodišče razveljavilo izpodbijana sklepa zaradi ugotovljene kršitve pravice do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave, se ni spuščalo v presojo navedb o drugih kršitvah človekovih pravic. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 17/06 – v nadaljevanju: ZIZ-C) je bil 73. člen ZIZ, ki ureja pogoje za odlog izvršbe na predlog tretjega, spremenjen. Pri novem odločanju o utemeljenosti pritožnikovega predloga za odlog izvršbe bo moralo sodišče odločiti v skladu s spremenjeno določbo ZIZ (14. člen ZIZ-C).

9. Nasprotni udeleženec iz izvršbe v svojem odgovoru na ustavno pritožbo med drugim predlaga, naj Ustavno sodišče pritožniku naloži povrnitev vseh stroškov tega postopka. V postopku pred Ustavnim sodiščem nosi vsak udeleženec svoje stroške, če Ustavno sodišče ne odloči drugače (prvi odstavek 34. člena ZUstS). Navedena določba se po 49. členu ZUstS uporablja tudi v postopku z ustavno pritožbo. Za drugačno odločitev bi morali obstajati posebni razlogi, teh pa nasprotni udeleženec ne navaja. Ustavno sodišče je zato o predlogu za povrnitev stroškov odločilo, kot izhaja iz 3. točke izreka.

C.

10. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena in prvega odstavka 34. člena v zvezi z 49. členom ZUstS v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, dr. Franc Grad, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk in Jože Tratnik. Odločbo je sprejelo s sedmimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovali sodnici Krisper Kramberger in Modrijan.

Predsednik
dr. Janez Čebulj l.r.